

Het Amstelpark – de bomen vertellen hun verhaal

In het project *Het Amstelpark – de bomen vertellen hun verhaal* staan de bomen van dit stadspark in Amsterdam centraal. De bomen, die in 1972 ter gelegenheid van de Floriade werden aangeplant, zijn stille getuigen van de opwarmende aarde. Zij leggen veranderingen vast in hun jaarringen. Het project bestaat uit een *LivingLab* en het *Parlement van de Bomen*.

In het *LivingLab* toont boombioloog Ute Sass-Klaassen samen met studenten van de Wageningen University & Research een vergelijkend hout- en jaarringonderzoek naar de bomen van het Amstelpark. In de tentoonstelling in de Orangerie kunnen bezoekers ervaren hoe jaarringonderzoek werkt en laten de onderzoekers zien hoe het met de vitaliteit van de bomen in het Amstelpark staat. Het onderzoek zal terugkomen in de speculatieve rechtszaak *Rechtszaak in het park – de bomen spreken zich uit* waarin Ute Sass-Klaassen als deskundige gehoord zal worden.

In de installatie *Parlement van de Bomen* onderzoekt kunstenaar Elmo Vermijs in samenwerking met milieujuristen Jessica den Outer en Jan van de Venis en diverse kunstenaars hoe we niet-menselijke entiteiten als bomen kunnen representeren en zo beter voor hun rechten op kunnen komen. Artistiek en juridisch onderzoek en educatie komen hier samen. Kunnen bomen rechtspersonen worden en hoe kan deze juridische status bijdragen aan een betere bescherming van bossen en stadsparken? Dit resulteert in *Rechtszaak in het park – de bomen spreken zich uit*, het afsluitende event van *Het Amstelpark- de bomen vertellen hun verhaal*.

Het project wordt afgerond met een publicatie die een (beeld)verslag en essays met vragen en doelstellingen voor de toekomst zal bevatten.

LivingLab

Hete en droge zomers, bosbranden en overstromingen – iedereen wordt met de neus op de feiten gedrukt dat ons klimaat verandert. Gedurende hittegolven, zoals in 2018, 2019 en 2020 maar ook deze zomer 2022, dragen de bomen bij aan een koeler stadsklimaat maar filteren ook fijnstof uit de lucht en bieden recreatiemogelijkheden voor miljoenen stadbewoners.

Het Amstelpark vervult sinds 50 jaar al deze functies. De ca. 300 boomsoorten, in 1972 oorspronkelijk geplant voor de Floriade, maken het park tot een groene oase. Maar terwijl ook deze zomer de oververhitte stadbewoners in hun schaduw vertoeven, worden de bomen blootgesteld aan hoge temperaturen en droogte. Daarnaast hebben ze ook nog te maken met een steeds armere bodem door stikstofdepositie en met luchtvervuiling. In het Amstelpark kan je dat vooral al zien aan de afstervende fijnsparren.

In het LivingLab laten onderzoekers van het DendroLab van de Wageningen Universiteit & Research van binnenuit zien hoe het gesteld is met de vitaliteit van verschillende boomsoorten in het Amstelpark. Dat doen ze door behulp van jaarringonderzoek, want de jaarringen vormen een archief van de levensgeschiedenis van een boom. Hoe snel groeien verschillende boomsoorten in het Amstelpark? Hoe staat het met hun vitaliteit? Hoe hebben de bomen de hittegolven van 2018 en 2019 ervaren? En wat te denken van de actuele hittegolf? De groei van twee eiken wordt bijvoorbeeld elk uur gemonitord; hebben zij kunnen groeien bij de hitte in de afgelopen weken?

In het Living Lab zie en ervaar je hoe jaarringonderzoek werkt. Hoe zijn de bomen bemonsterd? Hoe worden jaarringen gemeten en vooral: welk verhaal vertellen de bomen over hun leven in het Amstelpark? Het Amstelpark wordt in het Living Lab als proeftuin gebruikt voor onderzoek naar toekomstbestendige boomsoorten en zal een plaats zijn voor discussie over kansen van het beschermen van bomen en bossen en hun duurzaam beheer.

Onderzoek en kennis is nodig om ook in Amsterdam in actie te komen over hoe wij niet alleen mensen maar ook bomen en bossen kunnen beschermen tegen steeds urgenter bedreigingen.

Parlement van de Bomen

Aan de zuidzijde van het Amstelpark, in het bijzijn van de bomen, staat het Parlement van de Bomen. Deze contemplatieve installatie onderzoekt manieren om uit het (in met name het Westen nog steeds gangbare) dualistisch denken over de mens en natuur relatie te stappen. Wat betekent het om niet-menselijke entiteiten zoals bomen centraal stellen in denken en handelen? Wat betekent het om in dialoog te zijn met onze niet-menselijke omgeving?

In de periode 12 september t/m 16 oktober staat dit gedachtegoed centraal in het Parlement van de Bomen en wordt verder onderzocht met publiekslezingen (o.a. van prof. Ute Sass-Klaassen) en een lesprogramma van de middelbare scholen St. Nicolaaslyceum en ALASCA.

Kunstenaar Elmo Vermijs onderzoekt gedurende deze periode samen met dichter Gershwin Bonevacica, muzikant Thijs van Vuure, danser Kenzo Kusuda hoe je bomen kunt representeren en een stem kunt geven. Hoe kan het bestaansrecht van bomen een plaats krijgen in ons systeem? Dit resulteert in de *Rechtszaak in het park- de bomen spreken zich* uit op zondag 16 oktober, waar de bomen rechtspersonen zullen worden en op juridisch als wel artistieke wijze, gerepresenteerd worden en hun vervuilers daadwerkelijk aanklagen.

Het Parlement van de Bomen is opgebouwd uit 46 boomstammen en 57 planken, voor deze gelegenheid uitgeleend door houtzagerij Stadshout. Na afloop keren deze weer terug naar Stadshout.

De installatie is dagelijks te bezoeken. Je bent uitgenodigd om plaats te nemen in het Parlement, omringd te worden door de bomen en stil te staan bij het gedachtegoed. Tevens is er de mogelijkheid om zelf een event te organiseren in de installatie, kijk voor meer info op www.zone2source.net

Rechtszaak in het Park - De bomen spreken zich uit

In samenwerking met milieujuristen Jessica den Outer en Jan van de Venis wordt in deze rechtszaak onderzocht hoe niet-menselijke entiteiten, zoals bomen, rechtspersonen kunnen worden en hoe deze juridische status kan bijdragen aan een betere bescherming van bossen en stadsparken. Deze speculatieve rechtszaak* volgt de lijn van de internationaal steeds invloedrijker wordende rechten-voor-natuur beweging.

De bomen van het Amstelpark worden juridische entiteiten.

Verschillende lokale vervuilers staan terecht en moeten zich verweren.

Advocaten hebben hun pleidooi voorbereid.

Kunstenaars van diverse disciplines komen met hun artistiek pleidooi, vanuit hun onderzoek naar representatie van de boom als niet-menselijke entiteit.

De rechters beraden zich en doen uitspraak.

Het publiek maakt de speculatieve rechtszaak live mee en speelt een belangrijke rol.

Deze rechtszaak is één van de eersten in zijn soort. Nieuwe en vernieuwende vormen van bewijs en representatie vormen een belangrijk onderdeel van deze rechtszaak en maken het al met al een unieke gelegenheid om hierbij aanwezig te zijn. Je ervaart hoe rechten-voor-de-natuur echt kunnen werken. In de rechtszaak is plek voor maximaal 50 deelnemers.

Datum: 16 oktober 2022

Tijd: 13.00 – 16.00 uur

Waar: Parlement van de Bomen, Amstelpark te Amsterdam

Wil jij bij deze rechtszaak aanwezig zijn? Stuur dan, een email naar rechtszaak@elmovermijs.com o.v.v. rechtszaak in het park – 16 oktober. Vermeld daarin: naam, leeftijd, woonplaats en professie.

Rechters: Marianne Thieme, Eva Rovers en de derde wordt nog bekend gemaakt

Griffier: Hannah Prins

Juristen: Jan van de Venis en Jessica den Outer

Verweerder: wordt later bekend

Deskundige: Prof. Ute Sass-Klaassen

Representatie: Gershwin Bonevacia, Kenzo Kusuda, Thijs van Vuure en leerling van St. Nicolaas Lyceum of ALASCA.

Essayist: Sanne Bloemink
Dramaturgie: Marieke Nooren
Geluidstechnicus: Andreas Tagnander
Video: Jeppe van Pruissen

* Deze speculatieve rechtbank kun je ook zien als een Moot Court, een oefenrechtbank waarin geëxperimenteerd wordt met nieuwe vormen van rechtspraak, die de huidige rechtspraak weer kunnen uitdagen en bevragen.